

Brüsszel, 2026. március 10.
(OR. en)

7158/26

MI 223
IND 175
CHIMIE 24
COMPET 297
RECH 113
ENV 209
CONSOM 71

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. március 9.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2026) 1438 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA (2026.3.6.) a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó európai értékelési keret felülvizsgálatáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: C(2026) 1438 final.

Melléklet: C(2026) 1438 final

Brüsszel, 2026.3.6.
C(2026) 1438 final

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2026.3.6.)

**a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó európai
értékelési keret felülvizsgálatáról**

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2026.3.6.)

a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó európai értékelési keret felülvizsgálatáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére, mivel:

- (1) A fenntartható és hosszú távú növekedés ösztönzése érdekében a versenyképességi irányítú¹ hangsúlyozza az innovációs szakadék megszüntetésének fontosságát. Kiemeli az innováció fontosságát az uniós vegyipar versenyképességének fokozása, valamint az emberi egészség és a környezet védelme szempontjából. A versenyképességi irányítú azt is hangsúlyozza, hogy meg kell vizsgálni a kritikus vegyi anyagok kínálatát, és be kell ruházni a jövő gazdasága szempontjából fontos technológiákba, például a fejlett anyagokba.
- (2) A tisztaipar-megállapodás² közös ütemtervet terjesztett elő a versenyképességre és a dekarbonizációra vonatkozóan. Az ütemterv célja a fenntartható és reziliens európai termelés növelése annak érdekében, hogy a teljes értéklánc figyelembevételével túl lehessen lépni a hagyományos, egyetlen problémára összpontosító megoldásokon. Előmozdítja továbbá a vezető piacokat, a körforgásos jelleget és az anyagokhoz való hozzáférést, amelyek a versenyképesség alapvető mozgatórugói.
- (3) „A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért” című közleményében³ a Bizottság bejelentette az uniós vegyianyag-politika hosszú távú jövőképét, amely magában foglalja a **biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi anyagokra⁴ és más anyagokra** irányuló innováció előmozdítását. A stratégia konkrét intézkedéseket határoz meg a vegyi anyagok gyártására és felhasználására vonatkozóan az emberi egészség és a környezet védelmének megerősítése, valamint a biztonságos és fenntartható vegyi anyagokra irányuló innováció fellendítése érdekében. A stratégia egyúttal felszólítja a tagállamokat, az ipart és más érdekelt feleket, hogy kezeljék prioritásként az innovációt annak érdekében,

¹ Az EU versenyképességi irányítúje (COM(2025) 30 final).

² Tisztaipar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv (COM(2025) 85 final).

³ A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia (COM(2020) 667 final).

⁴ A „vegyi anyag” kifejezést számos uniós jogszabály használja, néha számottevő vagy kisebb jelentésbeli különbségekkel. A vegyi anyagokra vonatkozó egyes uniós jogszabályok konkrétabb kifejezéseket használnak a vegyi anyagok alcsoportjainak – például „anyagok” és „(anyagok) keverékei” – leírására. Ezen ajánlás összefüggésében a „vegyi anyag” kifejezést a legtágabban kell értelmezni. Ennek megerősítése érdekében a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret hatálya kifejezetten kiterjed az anyagokra is, még akkor is, ha egyes uniós jogszabályok esetében az anyagok anyagkeverékeknek, azaz önálló vegyi anyagoknak minősülnek.

hogy az aggodalomra okot adó anyagok⁵ a lehető legnagyobb mértékben helyettesíthetők legyenek az egyes ágazatokban.

- (4) Az európaiakat aggasztja a vegyi és más anyagok egészségre és környezetre gyakorolt hatása. Egy 2024. évi Eurobarométer felmérés⁶ szerint az európaiak 84 %-a aggódik a mindennapi termékekben jelen lévő káros vegyi anyagok egészségre gyakorolt hatása miatt, és ugyanekkor a hányadukat aggasztja a káros vegyi anyagok környezetre gyakorolt hatása.
- (5) A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK rendelet⁷ már több száz anyagot azonosított különös aggodalomra okot adó anyagként. Ezen anyagok többsége esetében az azonosítás alapja az osztályozásról, címkézésről és csomagolásról szóló 1272/2008/EK rendelettel⁸ (CLP-rendelet) összhangban lévő harmonizált osztályozás, amely harmonizálja a fizikai, egészségügyi, környezeti és további veszélyeket jelentő anyagok és keverékek osztályozására vonatkozó kritériumokat. Ezt a rendeletet 2024-ben új veszélyességi kategóriák felvétele érdekében felülvizsgálták. A fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló (EU) 2024/1781 rendelet⁹ szintén nagyobb csoportot határoz meg aggodalomra okot adó anyagként bizonyos, krónikus hatású veszélyekre vonatkozó harmonizált osztályozásuk, valamint az újrafeldolgozásra, az újrafelhasználásra és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos egyéb szempontokra gyakorolt hatásukkal kapcsolatos aggályok alapján.
- (6) A fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet (ESPR¹⁰) kimondja, hogy a termékparaméterekre vonatkozó teljesítőképességi követelményeknek az érintett anyagok tekintetében figyelembe kell venniük a meglévő, az illetékes uniós szervek által végzett kémiai biztonsági értékeléseket, valamint a Bizottság által kidolgozott, a vegyi és más anyagokra vonatkozó biztonságos és fenntartható tervezési kritériumokat.
- (7) Az ipari vezető szerephez szükséges fejlett anyagokról szóló közlemény¹¹ az anyagátalakítási folyamat központi elemeként a biztonságos és fenntartható tervezés koncepcióját említi.

⁵ A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia (COM(2020) 667 final) céljainak meghatározása szerint.

⁶ Eurobarométer felmérés (2024), Az európaiak környezethez való hozzáállása – 2024. május.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről, *HL L 396*, 2006.12.30., I. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról, *HL L 353*, 2008.12.31., I. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj>.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1781 rendelete (2024. június 13.) a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási keretének létrehozásáról, az (EU) 2020/1828 irányelv és az (EU) 2023/1542 rendelet módosításáról, valamint a 2009/125/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, *HL L*, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>.

¹⁰ a II. mellékletében – az I. mellékletében leírt termékparaméterek, különösen az f) pont.

¹¹ Az ipari vezető szerephez szükséges fejlett anyagokról szóló közlemény, (COM(2024) 98 final).

- (8) Az európai vegyipari cselekvési terv¹² kiemeli a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó európai értékelési keret felülvizsgálatáról szóló bizottsági ajánlás szerepét az uniós vegyipar versenyképességének megerősítésében azáltal, hogy hatékonyabbá teszi a biztonságosabb és fenntarthatóbb alternatívákra irányuló innovációs folyamatot. A cselekvési terv bejelenti az uniós innovációs és helyettesítési központok mint a vegyi anyagok innovációjának felgyorsítására és fokozására irányuló önkéntes eszközök elindítását, és kiemeli a biztonságos és fenntartható tervezés koncepciójának szerepét, technikai iránymutatást nyújtva a korai szakaszban történő innovációtól kezdve.
- (9) Az élettudományokra vonatkozó stratégia¹³ hangsúlyozza a biztonságos és fenntartható termékek összehangolt bevezetésének és elterjesztésének fontosságát. Kiemeli a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó európai értékelési keret szerepét az EU fenntarthatósági és versenyképességi célkitűzéseinek elérésében, valamint a tiszta iparra való átállásban, arra ösztönözve az ipart, hogy az aggodalomra okot adó anyagokat biztonságosabb, fenntarthatóbb alternatívákkal váltsa fel.
- (10) A tudomány területén alkalmazott mesterséges intelligenciára (MI) vonatkozó európai stratégia¹⁴ kiemeli, hogy a mesterséges intelligencia hogyan segítheti elő az áttöréseket a fejlett anyagok tervezése terén, ideértve a funkcionalitást, a biztonságot és a fenntarthatóságot.
- (11) A Horizont Európa program célzott támogatást nyújtott a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret működőképessé tételére, valamint a biztonságosabb és fenntarthatóbb vegyi anyagokra és fejlett anyagokra irányuló innováció fellendítését célzó keret alkalmazására összpontosító kutatási tevékenységekhez. A támogatást a Horizont Európa 4. klaszterének („Digitális gazdaság, ipar és világűr”) egyedi pályázati felhívásain keresztül, valamint a fejlett anyagokkal foglalkozó európai partnerség (IAM4EU), az Európai partnerség az innovatív egészségügyért program, az „Akkumulátorokat az EU-nak” kezdeményezés, valamint az Európai partnerségek a körforgásos és bioalapú európai gazdaságért program révén nyújtották.
- (12) A versenyképességi iránytűben foglalt, az innováció fellendítésére irányuló felhívás teljesítésének kulcsfontosságú részeként az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégia¹⁵ célja, hogy újraindítsion egy kedvező innovációs ciklust azáltal, hogy támogató beruházási és üzleti környezetet teremt a fiatal és innovatív vállalkozások számára az induláshoz, a terjeszkedéshez és a boldoguláshoz. Ez magában foglalja a kutatás piacképes termékekké való átalakítása előtt álló akadályok csökkentését és az innováció szélesebb körű elterjesztését.
- (13) Ennek fényében ez az ajánlás javaslatot tesz a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó felülvizsgált európai értékelési keretre (a továbbiakban: a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret). Ez a felülvizsgált keret új referenciapontként fog szolgálni a tagállamok, az ipar, a

¹² A vegyipari cselekvési tervről szóló közlemény (COM(2025) 530 final).

¹³ Közlemény – Válaszd Európát az élettudományokhoz! Stratégia annak érdekében, hogy 2030-ra az EU a világ legvonzóbb helyévé váljon az élettudományok terén (COM(2025) 525 final).

¹⁴ A tudományban használt mesterséges intelligenciára vonatkozó európai stratégiáról szóló közlemény (COM(2025) 724 final).

¹⁵ Közlemény – „Az induló és a növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégia. Válaszd Európát az induláshoz és a növekedéshez.” (COM(2025) 270 final).

felsőoktatási intézmények, a kutatási és technológiai szervezetek számára az értékelés és a döntéshozatal módszertanaként.

- (14) A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret célja, hogy önkéntes döntéshozatali megközelítéssé váljon annak érdekében, hogy az innovációt olyan vegyi és más anyagok felé irányítsa, amelyek teljes életciklusuk során biztonságosabbak és fenntarthatóbbak. Támogatja a döntéshozatalt az innovációs folyamat során, és biztosítja a biztonságos és fenntartható tervezés elveinek közös értelmezését az értékláncokban. Megerősíti a versenyképességet azáltal, hogy hatékonyabbá teszi a biztonságosabb és fenntarthatóbb alternatívákra irányuló innovációs folyamatot, miközben előmozdítja a biztonságot és a fenntarthatóságot szolgáló ismereteket és tudományt.
- (15) Ez a felülvizsgált ajánlás a „biztonságos és fenntartható tervezésű” vegyi és más anyagokra vonatkozó európai értékelési keret létrehozásáról szóló (EU) 2022/2510 bizottsági ajánlásra épül. A 2022. évi ajánlás keretet határozott meg a biztonságosabb, fenntarthatóbb vegyi és más anyagok tervezésének, gyártásának és felhasználásának támogatására az emberi egészség és a környezet védelme érdekében, figyelembe véve azok teljes életciklusuk során kifejtett hatásait. A felülvizsgálat nagyrészt a két tesztelési szakasz eredményein alapul, amelyek lehetővé tették az érdekelt felek visszajelzéseinek figyelembevételét¹⁶. A tesztelési szakaszok célja az volt, hogy információkkal szolgáljanak a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret aktualizálásához a keret relevanciájának, megbízhatóságának és működőképességének javítása érdekében.
- (16) Miközben megtartja az eredeti biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret elemeit – nevezetesen az (újra)tervezési szakaszt és az értékelési szakaszt – az újonnan kidolgozott hatókörelemzés kiindulópontként szolgál a kezelendő kulcsfontosságú elemek azonosításához és rangsorolásához. A hatókörelemzés segít a vizsgált rendszer meghatározásában, figyelembe véve a kiválasztott tervezési elveket és bevonva az életciklus szereplőit. Ez a szakasz lehetővé teszi, hogy a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret végrehajtása jobban igazodjon az innovátorok igényeihez.
- (17) A biztonsági és környezeti fenntarthatósági szempontok mellett a keret immár a fenntarthatóság társadalmi és gazdasági dimenzióit is magában foglalja. A hosszabb távú döntéshozatal támogatása érdekében figyelembe veszi a vizsgált rendszer társadalmi-gazdasági kockázatait és lehetőségeit.
- (18) A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret immár különféle belépési pontokat is kínál az értékeléshez, lehetővé téve az innovátorok számára, hogy olyan döntéseket hozzanak, amelyek az innováció érettségének és az adatok rendelkezésre állásának különböző szintjein mind a biztonsági, mind a fenntarthatósági szempontokat figyelembe veszik. A biztonságos és fenntartható tervezés ciklusának megismétlésével a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret – amint az innováció éretté válik, és/vagy további információk válnak elérhetővé –, előmozdítja az átfogó értékelést, amely a szilárd döntéshozatal alapját képezi.
- (19) A biztonsági és fenntarthatósági értékelések egyszerűsített megközelítéseinek bevezetése a megalapozott döntéshozatal kiindulópontjaként különösen előnyös lehet a

¹⁶ Abbate E., Garmendia Aguirre I., Bracalente G., et al. Safe and Sustainable by Design chemicals and materials (Biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagok). Módszertani útmutató, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2024, ISBN 978-92-68-16357-3, doi:10.2760/28450.

kiseb vállalkozások számára, ha korlátozottak az erőforrások, például az innováció korai szakaszaiban.

- (20) A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret célja, hogy hozzájáruljon a hatékonyabb innovációs folyamatokhoz, megkönnyítse és felgyorsítsa az üzleti tevékenységet, ugyanakkor javítsa az innovációs ökoszisztémák koherenciáját, összhangban a Bizottság egyszerűsítési erőfeszítéseivel, amelyeket az egyszerűbb és gyorsabb Európáról szóló közlemény vázol fel¹⁷.
- (21) Az adatrendelettel¹⁸ összhangban kidolgozás alatt áll egy, a vegyi anyagokra vonatkozó közös uniós adatplatform. A megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható (FAIR) irányelvekkel összhangban integrálni fogja a vegyi anyagokra vonatkozó, több közreműködőtől származó adatokat. A Bizottság egyrészt elő fogja mozdítani a biztonságos és fenntartható tervezés kutatási és innovációs (K+I) tevékenységei által generált, vegyi anyagokra vonatkozó jó minőségű FAIR-adatoknak a vegyi anyagokra vonatkozó közös uniós adatplatformba való beépítését, másrészt az ilyen adatok rendelkezésre állását a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keretrendszer teljes körű végrehajtása érdekében.
- (22) Az egyes értékláncokon belüli innováció biztonságának és fenntarthatóságának mérlegelésekor bizonyos helyzetekben további feltételezésekre és a keretben leírt egyes megközelítésektől való eltérésre lehet szükség. Például a védelmi, az ürrepülési és a kettős felhasználású technológiák¹⁹ értékelésének tiszteletben kell tartania a biztonsági szempontokat.
- (23) A Bizottság továbbra is elő fogja mozdítani a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keretnek a releváns kutatási célkitűzéseket célzó uniós programok égisze alatt történő alkalmazását. Ez támogatni fogja a biztonsági és fenntarthatósági megfontolások bevezetését és az innovációs folyamattal kapcsolatos döntéshozatalt. A Bizottság továbbra is nyomon fogja követni, hogy a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret hogyan épül be az uniós finanszírozású (K+I) tevékenységekbe.
- (24) Ez az ajánlás tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét, mivel a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó felülvizsgált keret az Európai Kutatási Térség, valamint a vegyi és más anyagok egységes uniós piacának igényeit szolgálja, ahol a vegyi és más anyagok biztonságosságának és fenntarthatóságának közös értelmezésére van szükség. Tiszteletben tartja továbbá az arányosság elvét, mivel jogilag nem kötelező erejű eszközökkel, azaz önkéntes alapon, a vegyi és más anyagokra vonatkozó meglévő uniós jogszabályok sérelme nélkül mozdítja elő a keret alkalmazását,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. CÉL ÉS ALKALMAZÁSI TERÜLET

- 1.1. Ez az ajánlás előmozdítja a „biztonságos és fenntartható tervezésű” vegyi és más anyagokra vonatkozó európai keretet a kutatók és innovátorok gyakorlatában végzett K+I tevékenységek számára. A **biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó**

¹⁷ Európai Bizottság: Főtitkárság, Making Europe simpler and faster (Egyszerűbb és gyorsabb Európa), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2792/5923929>.

¹⁸ COM(2025) 2455 final. Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a vegyi anyagok közös adatplatformjának létrehozásáról, az abban foglalt adatok megtalálhatóságát, hozzáférhetőségét, interoperabilitását és újrafelhasználhatóságát biztosító szabályok megállapításáról, valamint a vegyi anyagokra vonatkozó nyomkövetési és előrejelzési keret létrehozásáról.

¹⁹ A kettős felhasználású technológiák polgári és védelmi célokra egyaránt felhasználható technológiák.

kerettel kapcsolatos, a Bizottság Közös Kutatóközpontjának^{16,20} technikai jelentésein alapuló **részleteket** ezen ajánlás **melléklete tartalmazza**. Ez a melléklet a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret alapjául szolgáló jellemzőket ismerteti, amely a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó számos kritériumot tartalmaz és egyesít. A melléklet hivatkozik továbbá a biztonságos és fenntartható tervezés módszertani útmutatójára^{16,21}, amely részletes iránymutatást, sablonokat és naprakész áttekintést nyújt a vonatkozó módszerekről, eszközökről és adatforrásokról.

- 1.2. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret önkéntes döntéshozatali megközelítést határoz meg, amelynek segítségével a vegyi anyagok és a fejlett anyagok teljes életciklusa során biztonsági és fenntarthatósági megfontolásokat építenek be az új vegyi anyagok, az innovatív anyagok vagy a jobb termelési folyamatok fejlesztésébe. Célja, hogy a tiszta iparra való átállásra irányuló innovációs folyamat európai referenciapontjává váljon, ezzel párhuzamosan előmozdítva az Unió nagyobb versenyképességét, amelyet nemzetközi szinten is elő kell mozdítani. Előmozdítja a fenntartható erőforrások és alapanyagok használatát, és célja, hogy minimálisra csökkentse a vegyi és más anyagok előállításának és felhasználásának a teljes életciklus során az éghajlatra és a környezetre, valamint az emberi egészségre gyakorolt hatását. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret az aggodalomra okot adó anyagok biztonságosabb és fenntarthatóbb alternatívákkal való helyettesítését is támogatja, és ennek megfelelően iránymutatással kell szolgálnia az állami és magán K+I beruházások számára.
- 1.3. Jóllehet a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret nem befolyásolja a vegyi és más anyagokkal kapcsolatos uniós jogi kötelezettségeket, és nem is hoz létre új kötelezettségeket, iránymutatással szolgálhat az innovációs folyamaton belüli megelőző intézkedésekhez és döntésekhez, beleértve a minimális jogszabályi megfelelően túlmutató intézkedéseket is.
- 1.4. Ezen ajánlás címzettjei a tagállamok, az ipar (beleértve a kis- és középvállalkozásokat [kkv-k], az induló és növekvő innovatív vállalkozásokat és a spin-off vállalkozásokat is), a felsőoktatási intézmények, a kutatási és technológiai infrastruktúrákat kezelő szervezetek, valamint a kutatási és technológiai szervezetek, amelyek hozzájárulnak a vegyi és egyéb anyagok tervezéséhez, fejlesztéséhez, előállításához és elterjesztéséhez, vagy ilyen tevékenységet folytatnak. A felsoroltak felkérést kapnak arra, hogy a biztonságos és fenntarthatósági megfontolások szisztematikus alkalmazása céljából használják fel a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keretet a bármilyen formában – akár a vállalatok saját kutatási és fejlesztési eszközeiből, akár például a K+I-t és annak bevezetését célzó uniós vagy nemzetközi programok keretében – finanszírozott projektekben, valamint a vegyi vagy más anyagokkal kapcsolatos tevékenységekben. A fent említett szereplők arra is ösztönzést kapnak, hogy a vonatkozó dokumentumokban, többek között a stratégiai kutatási és innovációs tervekben hivatkozzanak a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keretre.

²⁰ Garmendia Aguirre, I, Abbate, E, Bracalente, G, Mancini, L, Cappucci, G.M, Tosches, D, Rasmussen, K, Sokull-Kluettgen, B, Rauscher, H, Sala, S. (2025) Európai Bizottság – Közös Kutatóközpont. Safe and Sustainable by Design Chemicals and Materials (Biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagok). Felülvizsgált keret (2025), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2025, ISBN 978-92-68-30330-6, doi: 10.2760/5103785.

²¹ A módszertani útmutató további frissítései: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/chemicals-and-advanced-materials/safe-and-sustainable-design_en.

1.5. A tagállamoknak, az iparnak, a felsőoktatási intézményeknek, a kutatási és technológiai infrastruktúráknak, valamint a kutatási és technológiai szervezeteknek azt is biztosítaniuk kell, hogy a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret alkalmazása során előállított és felhasznált módszerek, modellek és adatok összhangban legyenek a megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható (FAIR) irányelvekkel.

2. A BIZTONSÁGOS ÉS FENNTARTHATÓ TERVEZÉSRE VONATKOZÓ KERET IPARI FELHASZNÁLÁSAI

Az ágazati szereplők (köztük a kkv-k, az induló innovatív vállalkozások, a növekvő innovatív vállalkozások és a spin-off vállalkozások) ösztönzést kapnak az alábbiakra:

2.1. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret felhasználása K+I folyamataik során vegyi vagy más anyagok, illetve jobb termelési folyamatok, technikák és technológiák fejlesztésére, figyelembe véve a biztonságosságot és a fenntarthatóságot az életciklus minden szakaszában.

2.2. Jó minőségű, megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható adatok elérhetővé tétele a biztonság és a fenntarthatóság értékelése érdekében, a szellemi tulajdon-jogok és adott esetben a biztonsági megfontolások sérelme nélkül.

2.3. Az értékláncban működő más szereplők bevonása az átfogó adatgyűjtés és a megalapozott értékeléshez szükséges multidiszciplináris megközelítések biztosítása érdekében, különösen a kkv-k, köztük az induló innovatív vállalkozások, a növekvő innovatív vállalkozások és a spin-off vállalkozások támogatása érdekében, amelyek korlátozott erőforrásokkal rendelkezhetnek.

2.4. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret vállalati, biztonsági és fenntarthatósági értékelési tevékenységek során történő alkalmazásáról való kommunikáció átlátható és nyílt módon, a szellemi tulajdon-jogok és adott esetben a biztonsági szempontok sérelme nélkül.

2.5. A keret alkalmazását támogató és az értékelés alapjául szolgáló információk megosztása, különösen azoké, amelyek közvetlenül azonosítják a potenciális biztonsági és fenntarthatósági problémákat, szükség esetén a titoktartás és a versenyképesség megőrzésével.

3. A BIZTONSÁGOS ÉS FENNTARTHATÓ TERVEZÉSRE VONATKOZÓ KERET TAGÁLLAMOK ÁLTALI HASZNÁLATA

A tagállamok ösztönzést kapnak az alábbiakra:

3.1. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret alkalmazása és előmozdítása a nemzeti és regionális K+I programokban, ezáltal támogatva a biztonságos és fenntartható vegyi és más anyagok, többek között a fejlett anyagok tervezését és fejlesztését Európában.

3.2. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret alkalmazása és előmozdítása a biztonságosabb és fenntarthatóbb vegyi és más anyagok fejlesztését támogató helyi, regionális és nemzeti kezdeményezésekben, már az innováció korai szakaszától kezdve iránymutatás nyújtásával.

3.3. A biztonság és a fenntarthatóság értékeléséhez szükséges, magas színvonalat képviselő megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható adatok elérhetőségének növelése azáltal, hogy ezt a koncepciót beépítik nemzeti K+I programjaikba és adott esetben a kapcsolódó szakpolitikákba, és népszerűsítik.

- 3.4. Az értékelési módszerek, modellek és eszközök fejlesztésének támogatása, valamint újak elérhetővé tétele a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keretbe történő integráció céljából a biztonsági és fenntarthatósági értékelés javítása érdekében.
- 3.5. A keret alkalmazásához szükséges ágazatközi készségek és szakértelem fejlesztésének támogatása, valamint az e készségekhez és szakértelemhez való hozzáférés elősegítése, különösen a kkv-k számára.
- 3.6. Az európai vegyipari cselekvési tervben előirányzott, a vegyipari innovációval és helyettesítéssel foglalkozó központ(ok) létrehozásának és működésének támogatása, illetve a kémiai biztonsági és fenntarthatósági értékelésért felelős nemzeti szervezetek támogatása az egymással és a vonatkozó uniós kezdeményezésekkel, hálózatokkal és szervezetekkel való együttműködésben, valamint a biztonságosabb és fenntarthatóbb vegyi és más anyagokra való átállást felgyorsító innovatív ökoszisztémák fellendítésében.
- 3.7. Nyilvános kommunikáció a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret alkalmazásáról.
4. A BIZTONSÁGOS ÉS FENNTARTHATÓ TERVEZÉSRE VONATKOZÓ KERET FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK, KUTATÁSI ÉS TECHNOLÓGIAI INFRASTRUKTÚRÁK, valamint KUTATÁSI ÉS TECHNOLÓGIAI SZERVEZETEK ÁLTALI FELHASZNÁLÁSAI

A felsőoktatási intézmények, a kutatási és technológiai infrastruktúrák, valamint a kutatási és technológiai szervezetek ösztönzést kapnak az alábbiakra:

- 4.1. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret felhasználása a vegyi és más anyagok – köztük a fejlett anyagok – fejlesztésére irányuló K+I tevékenységek során, vagy a jobb termelési folyamatokban, technikákban és technológiákban, figyelembe véve a biztonságot és a fenntarthatóságot az életciklus minden szakaszában.
- 4.2. A kutatásbiztonság fokozásáról szóló, 2024. május 23-i tanácsi ajánlással összhangban jó minőségű megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható adatok rendelkezésre bocsátása a biztonság és a fenntarthatóság értékelése céljából, a szellemi tulajdon-jogok és adott esetben a biztonsági szempontok sérelme nélkül. Ezeket az adatokat a vegyi anyagok közös adatplatformján és annak szolgáltatásain keresztül, adott esetben az érintett uniós ügynökségekkel (ECHA, EEA, EFSA) együttműködve kell megosztani.
- 4.3. A biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret vállalati, biztonsági és fenntarthatósági értékelési tevékenységekben való felhasználásáról való kommunikáció, átlátható és nyílt módon, a szellemi tulajdon-jogok és adott esetben a biztonsági szempontok sérelme nélkül.
- 4.4. Olyan új értékelési módszerek, modellek és eszközök kidolgozása, népszerűsítése és bevezetése, amelyek beépíthetők a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keretbe a vegyi és más anyagok biztonsági és fenntarthatósági értékelésének javítása érdekében.
- 4.5. Szakmai képzési és oktatási tantervek kidolgozásának támogatása annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret végrehajtásához szükséges készségek oktatását, valamint a szélesebb körű nemzeti vagy uniós szintű tevékenységek közötti megfelelő együttműködést az adott területen.
5. AZ AJÁNLÁS VÉGREHAJTÁSÁNAK DOKUMENTÁLÁSA:

- 5.1. A Bizottság valamennyi szereplő (a tagállamok, az ipar, a felsőoktatási intézmények, a kutatási és technológiai infrastruktúrák, valamint a kutatási és technológiai szervezetek) számára rendelkezésre fog bocsátani egy sablont, amelyet módszertani iránymutatás kísér annak érdekében, hogy megkönnyítse a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret végrehajtásával kapcsolatos információk terjesztését a különböző értékláncokban.
- 5.2. E dokumentációs tevékenységek révén a Bizottság arra fog törekedni, hogy nagyobb átláthatóságot biztosítson, és ezzel párhuzamosan ösztönözze az adatok újrafelhasználását az értéklánc egészében, hogy az egyszerűsítési elvekkel összhangban csökkentse a jelentéstétel ismétlődéseit. A dokumentációs tevékenységeknek a biztonságos és fenntartható tervezésre vonatkozó keret eszközeinek javítására, valamint a vegyi és más anyagokra vonatkozó biztonsági és fenntarthatósági kritériumok fokozatos fejlesztésére is bizonyítékot kell szolgáltatniuk.

Kelt Brüsszelben, -án/-én. 2026.3.6.

*a Bizottság részéről
Ekaterina Zaharieva
a Bizottság tagja*

